

ABSTRAKT

Praca ta, opisuje wartości religijno-moralne rodzin polskich migrantów w Szkocji po wejściu do UE. Rodzina jest podstawową komórką społeczną i poddana licznym badaniom interdyscyplinarnym kategorią socjologiczną. Rodzina odgrywa niezbywalną rolę w społeczeństwie w procesach socjalizacji pierwotnej i wtórnej, interioryzacji i przekazywaniu wartości w procesie międzypokoleniowym. Na emigracji proces ten jest spotęgowany i podlega weryfikacji w jego społecznym i kulturowym kontekście.

Emigracja, wydaje się być wyzwaniem dla rodziny stojącej na progu dylematów między tożsamością a integracją w państwie przyjmującym. Sama próba opisu wartości i definicji niesie ze sobą liczne trudności, jako że wartości muszą być poddane badaniom w szerokim spectrum interdyscyplinarnym. Ale pomimo to, jak twierdzi N. Hartmann, wartości pozostają ciągle nie odkryte. W literaturze przedmiotu mówi się o czterech tysiącach ujęć poznawczych i definicji wartości. W tej dysertacji odwołano się do szkoły niemieckiej zainicjowanej przez G. Heppa. Wartości, wedle tej szkoły, to zinterioryzowane standardy zachowań przekazywane w określonym kręgu kulturowym. Odpowiedzi respondentów na badania ankietowe kwestionariusza zostały poddane analizie statystycznego programu komputerowego o zasięgu międzynarodowym – SPSS.

Generalnie potwierdziły się hipotezy robocze. W obrębie wartości ostatecznych i podstawowych zachodzi wśród grupy badanych emigrantów dychotomia. Wartości religijne ulegają modyfikacjom właściwym w procesach redefinicji, indywidualizacji pojęć, sekularyzacji, zaś wartości podstawowe jako społeczne ulegają wzmocnieniu, zwłaszcza w odniesieniu do edukacji i transmisji międzypokoleniowej na emigracji. Konflikt moralny i etniczny, który towarzyszy emigrantom w wyborach wartości i procesach wartościowania dokonuje się w obszarach pomiędzy tradycją a wolnością, ewangelizacją a sekularyzacją, tożsamością a integracją, ciągłością a zmianą.

SŁOWA KLUCZOWE

wartości, emigracja, rodzina, socjalizacja, interioryzacja, tożsamość, integracja